

24.04.2021. - siódma rocznica śmierci Tadeusza Różewicza

TADEUSZ RÓŻEWICZ

PATRON ROKU 2021

24.04.2021 – siódma rocznica śmierci

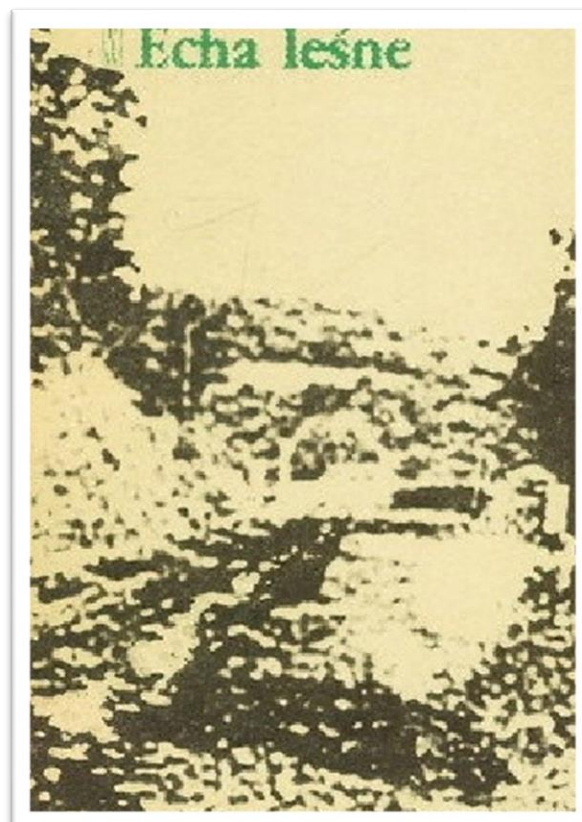
09.10.2021 – setna rocznica urodzin

Tadeusz Różewicz, jeden z najwybitniejszych polskich poetów współczesnych, prozaik, dramaturg, eseista, scenarzysta, tłumacz poezji węgierskiej. Zmarł siedem lat temu - 24 kwietnia 2014 roku we Wrocławiu. Miał 92 lata.

Tadeusz Różewicz jest autorem ponad 50 tomów wierszy, przetłumaczonych na kilkadziesiąt języków. Napisał kilkanaście dramatów, scenariusze filmowe - wspólnie z bratem Stanisławem i Kornelem Filipowiczem. Otrzymał wiele odznaczeń, m.in. Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski i Złoty Medal "Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

Tadeusz Różewicz urodził się 9 października 1921 roku w Radomsku. Podczas II wojny światowej był członkiem Armii Krajowej. W 1944 roku wraz z bratem Januszem wydał debiutancki tomik „Echa leśne**”.**

Tomik składał się z wierszy, fraszek, humoresek, wywiadów, prozy poetyckiej utrzymanej w duchu patriotycznym.

Do najważniejszych zbiorów poetyckich Różewicza należą m.in. „**Niepokój**”, „**List do ludożerców**”, „**Twarz**”, „**Równina**”.

O swojej poezji Tadeusz Różewicz mówił tak:

"U mnie sam wiersz, sam obraz filozofuje, to nie ja filozofuję przy pomocy wiersza, on musi filozofować swoim... swoją konstrukcją, swoim obrazem, swoim milczeniem oczywiście. Tutaj dochodzę do bardzo... coraz ważniejszego dla mnie elementu, roli milczenia w poezji. Bo roli milczenia w malarstwie nie ma, prawda. Czy w architekturze... W muzyce, tak. Ale poezja... i ten element nie był doceniany bardzo długo w polskiej poezji.

Ona była często bardzo przegadana. Tu rzeczywiście jestem bardzo wdzięczny Miłoszowi, że zwrócił, w jakimś komentarzu do moich wierszy, uwagę, że ja poezji polskiej przepisałem kurację odchudzającą".

W 1960 r. Różewicz napisał dramat „**Kartoteka**”, którego sceniczną inscenizację przygotowali m.in. Wanda Laskowska, Kazimierz Kutz oraz Konrad Swinarski i Krzysztof Kieślowski dla Teatru Telewizji. Inne ważne dramaty Różewicza to „**Śmieszny staruszek**”, „**Moja córeczka**”, „**Stara kobieta wysiaduje**”, „**Na czworakach**”, „**Białe małżeństwo**”, „**Pułapka**” oraz „**Kartoteka rozrzuciona**”, którą do Teatru TV przeniósł Kazimierz Kutz.

Wraz z Kornelem Filipowiczem napisał scenariusze „**Trzech kobiet**”, „**Miejsca na ziemi**”, „**Głosu z tamtego świata**”, „**Piekła i nieba**”. Ze swoim bratem Stanisławem napisał: „**Świadectwo urodzenia**”, „**Echo**”, „**Mąż pod łóżkiem**”, „**Samotność we dwoje**”, „**Drzwi w murze**”.

Maria Dębicz, teatrolog, bliska współpracowniczka poety, w Polskim Radiu mówiła o Różewiczu: „**Ze swojej literackiej twórczości wysuwa się w pola innych dziedzin. Niezwykle ważną dziedziną są dla niego sztuki piękne, studiował historię sztuki. Ciągnęło go do malarzy, jest niezrównanym komentatorem malarstwa, rzeźby.**”

W jednym z wywiadów Tadeusz Różewicz powiedział:

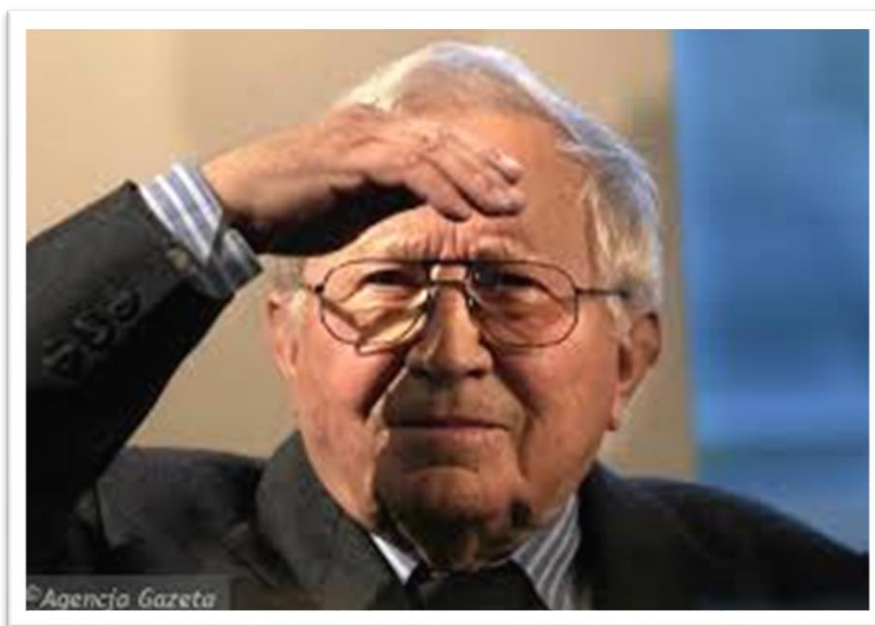

**"Uważam że świat nie skończy się razem ze mną.
Trzeba długo, długo dochodzić do tej prawdy i jest to
taka prawda, która godzi z tym co będzie".**

Tadeusz Różewicz

Zacytujmy Różewicza...

**„Skąd się bierze zło?
jak to skąd
z człowieka
zawsze z człowieka
i tylko z człowieka.”**

**„Szukamy ciepła nawet
w kubku z gorącą herbatą
w zaparowanych oknach,
bo tak bardzo tęsknimy
za ciepłą duszą...”**

**„Szukam nauczyciela i mistrza
niech przywróci mi wzrok słuch i mowę
niech jeszcze raz nazwie rzeczy i pojęcia
niech oddzieli światło
od ciemności.”**

”Najlepiej widzę, kiedy zamknę oczy.”

**„Wszystko jest na zewnątrz, są jakieś twarze, drzewa, obłoki,
umarli... ale to wszystko tylko przepływa przeze mnie.
Widnokrąg zamyka się. Najlepiej widzę, kiedy zamknę oczy.
Z zamkniętymi oczyma widzę miłość, wiarę, prawdę...”**

„Długo wędrowałem, zanim doszedłem do siebie.”

**„Zaraz zrobimy kawę. Wprawdzie nie mam kawy, filiżanek
i pieniędzy, ale od czego jest nadrealizm, metafizyka, poetyka
snów.”**

**„Dopóki nie poczujesz się nieszczęśliwy, nie narodzi się
w tobie „poezja”!**

**„Jak my się kaleczymy
roztargnieni spieszący się
jak my się kaleczymy
wzajemnie okrutni w skupieniu czujni
nieomylni w zadawaniu ciosu.”**

**„Nic mi nie jest
dajcie mi spokój.
Z głową w dłoniach
tak siedzę i siedzę.
Jakże im opowiem o tej długiej
i splątanej drodze.”**

W zbiorach naszej biblioteki szkolnej znajdują się następujące książki Tadeusza Różewicza

1. **Antologia dramatu. T. 1 / wybór i posłowie Jerzy Koenig. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1976.**
2. **Dramaty wybrane / Tadeusz Różewicz. - Wyd. przejrz. i popr. przez aut. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1994.**
3. **Echa leśne / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1985.**
4. **Kartoteka / Tadeusz Różewicz ; [posł. Lech Sokół]. - [Wyd. 6]. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1981.**
5. **Matka odchodzi / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1999.**
6. **Na powierzchni poematu i w środku : nowy wybór wierszy / Tadeusz Różewicz. - [Wyd. 2]. - Warszawa : Czytelnik, 1989.**
7. **Nic w płaszczu Prospera / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1962.**
8. **Niepokój / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1980.**
9. **Nożyk profesora / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2001.**
10. **Poezja, dramat, proza / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1973.**
11. **Poezje / Tadeusz Różewicz ; [grafiki Jerzego Nowosielskiego]. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1987.**
12. **Poezje zebrane / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1971.**
13. **Proza / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1973.**
14. **Przygotowanie do wieczoru autorskiego / Tadeusz Różewicz ; il. Jerzego Tchórzewskiego. - Wyd. 2. rozsz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1977.**
15. **Pułapka / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Czytelnik, 1982.**
16. **Słowo po słowie : nowy wybór wierszy / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1994.**
17. **Śmierć w starych dekoracjach / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1970.**
18. **Szara strefa / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2002.**
19. **Sztuki teatralne / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1972.**
20. **Wiersze / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1974.**
21. **Wiersze i poematy / Tadeusz Różewicz. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1967.**
22. **Wybór poezji / Tadeusz Różewicz ; wstęp i oprac. Andrzej Skrendo. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2016.**
23. **Zawsze fragment. Recycling / Tadeusz Różewicz. - Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1998.**

Źródło: gazeta.pl, teatrpolski.wroc.pl, polityka.pl, aleklasa.pl, wroclaw.pl, rp.pl, katalog biblioteki szkolnej